

Основні риси українського прозового модернізму

Модернізм — це напрям у візуальному мистецтві, архітектурі, музиці, літературі, який виник на зламі 19-го і 20-го століть.

*Іван Франко приймав модернізм і був місточком між старим та новим поколінням: «Коли старші письменники виходять від малювання зверхнього світу - природи, економічних та громадських обставин - і тільки при допомозі їх силкуються зробити зрозумілими даних людей, їх діла, слова й думки, то новіші йдуть зовсім противною дорогою: вони, так сказати, відразу засідають у душі своїх героїв і нею, мов **магічною лампою**, освічують усе оточення. Властиво, те оточення їм мало інтересне і вони звертають на нього увагу лише тоді й остільки, коли й оскільки на нього падуть чуттєві рефлекси тої душі, яку вони беруться малювати.»*

(Зібрання творів у 50-ти томах. Том 35, с. 108)

Головне гасло модернізму — **«мистецтво для мистецтва»**.

Риси модернізму:

- Умовність. Відбувається перехід від точного реалістичного відтворення світу до нового, метафоричного, інакшого, такого, який існує в уяві митця.
- Індивідуалізм – коли у центрі постає «Я» автора, героя, читача.
- Поглиблений психологізм. Нова форма пізнання та переосмислення світу – рефлексія. Модерністи рухалися «вглиб» людини, прагнули її зрозуміти, розібратися в її внутрішньому світі, який не існує ізольовано від зовнішніх обставин.

- Інтуїтивний спосіб пізнати світ, який існує поруч із логічним.
- Символ – головний художній засіб дослідження світу (символ – багатозначний, тобто має багато варіантів трактування).
- Естетизм. Для модерніста краса – головне. Він – творець краси.
- Ліризм. Якщо з реалізмом пов'язані епічні, прозові жанри, то модернізм повертає і перезапускає поезію.

У межах модернізму існують такі стильові течії: імпресіонізм, неоромантизм, символізм, експресіонізм, футуризм, сюрреалізм.

Український модернізм був тісно пов'язаний із національною ідеєю та соціально-політичним життям.

Додаткова інформація:

Голод Р. Феномен імпресіонізму в літературно-критичній рецепції І.Франка:

<http://lib.if.ua/franko/1322048197.html>